

Euskaleriko berriak

Guzikikoak.

Apaz berrak. — Obispo jaunak izendatu berri ditu:

Maximo Yufamendi jauna Seminarioko Teologi Erakusle.
Juan Perez Ormazabal jauna Seminarioko Latin Erakusle.

Luzio Asensio jauna Seminarioko Teologi Erakusle.

Antonio Oyarbide jauna Beasainko koadjutore.

Juan Oyarzabal jauna Ernaniko Mixerikordiko kapelau.

Gorpuzkiña. — Jabier'tar Franzisko Doatsuaen gorpuzkiñ edo felikiya efi batzuetara erabilia izan da, Donosti, Zumaya, Loyola, Durango, Bilbao, Deusto, Orduña, e. a. e. a elizkizun edefak egin zaizkio Inazio Santuaren lagun aundia izan zan santu nafar onen ezuf miraritsuari.

Datofen ilean Roma'ra eramatekoa da.

Mixiolari Batzafra. — Gaztelz'en (Biforian) Apaizen Batzafra aundi bat egingo da mixiolari arazoa nola zuzendu ditekentsatzeko, ila onen 26, 27, 28 ta 29'an.

Gipuzko ta Bizkaiko apaz jaun asko joango da noski Batzafra ofetara.

GIPUZKOA

Alegi. — Emen uda igaro ondoren Madrid'era joan zan negua igarotzera Florentino Gastesi j.

Alta. — Ilaren 12'an il zan Maria Juana Sarasola andre ezaguna ta ondo ikusia. G. B.

Aretxabaleta. — Bi urtean botikariorik gabe egon gera, Afasate edo Eskoriatza'ra joan bearean, baña Eriak botikario beria eskatu du eta laister izango degu noski efiar.

— Pelota plaza berri bat egiteko sustaba Azaroren lenengoan izango da.

Beroa'k lantegi berri aundi bat egin du.

— Lézama Gaintza ta Lagunak Aramayotik onera bitarteko mendietan aga luzeak ipintzen ari dira, burnizko ariak jafi eta indafra ekartzeko. Orduan indafra asko izango da efiar.

Afasate (Mondragoi). — Ipolito Urriarte jk. semetxo berri bat izan du etxean, Joseba Andoni izena ezaririk.

— Benanzio Arizabaleta j. ilaren 25'an il zan. G. B.

Afona. — Auferko igandean ARGIA'k emengo jaietako eferemertiz ziona, jendeak oso ondo artu du, eta Alkate jaunak beriz eman omen die gazteei eferemertik len bezela faraitzeko baimena. Ea bada gazteak, bezperak, eferomia eta iluntzean etxera, oitura zafak dion eran.

— Emengo iturriak konpontzera dijoazen otsa dabil: ur gutxi eta ituri asko, ezin naikua izan. Gaftera sagardo tolaratarako ur asko bearko omen da emendik auferu. ¡Ori dekl Sagardoa aulagoa eta mosko' guxiago.

Aya. — Ilaren 7'an ezkondu ziran Basilia Aldabalde neskatila ta Antonio Belafrain j. Julian Zubeldia'nean gosari on bat lagunei eman, eta efi aundiak ikustera joan ziran.

— Ilaren 6'an atera zan Puerto Rico' rako Pedro Oria jauna.

Beasain. — Ilaren 10'an il zan Isaak Gerea j. bere 64 urtetan, 32 urtean emengo eferore zegona. Ileta aundiak egin zitzaizkion. G. B.

— Antonio Oyarbide apaz jauna efi onetako koadjutore izendatua izan da. Ongi etofia. Araba'n zegon orain arte.

Bergara. — Egunez eta gauzez, eskuz eta saskiz pelota partidu edefak jokatzan dira plaza berri estalia egin zanetik, jende asko bildurik.

— Lantegi berri asko ari dira egi ten emen, batzuek befiak besteak befi tuak, txikiak aunditu ta aundiak obetu. Beste bi befi egiteko lurak eferiak omen daude. Lan asko izatea befi obe.

Deba. — Ilaren 14'an ezkondu zan Kalisto Oñedera jaun on eta ezaguna, Pilartxo Egoña neskatil liranarekin. Zorionak.

— Ur berriak ekartzeko arazoa ondo dijoa auferu eta laister asiko dira noski lanean.

— Zelaya diputadu jk. lifu biltegi bat emen egi ten asi da.

— Iru edo lau gazte Bilbao'ra joan dira pelotan ikastera.

Donosti. — Santa Teresa bezperan jal aundi eta edef bat egin zan Karmeliten Elizan Obispo jauna ta Efe gin zafr bertaraturik.

Erakuski Azoka edo Muestra Feriyak gastu aundiak izango ote zitun bildura zegon, baña ikusi danez, gastuak 245.724 peseta izan ziran eta irabaziak 316.910 peseta, beraz, 71 mila peseta irabazi dira garbian. Ez zun ifiork uste ofelakorik. Datofen urtean Lizailean egingo da.

— Ayuntamentuko Auferkztegi edo Caja de Ahorros'ek, eun pesetatik berako eferentadun etxeak egin nai dituztenei, eferetasun aundiak ematea erabaki du. Badago zerbaiten beara Donosti onetan. Ilean ogei duroko bizitzarik ezin da ifirola ere arkitu, ez eta ogeitamarekorik ere.

— Ilaren 14'an il zan Balentina Igaritabarure andre ona ta zintsoa, gure adizkide aundi Julio Zabala jaunaren emaztea.

Artzai On'eko Elizan egin zitzazkion ifletak astelenean. Laguntzen diogu bere atsekabeen. G. B.

— Madrid'era ko automobil aundi befi asko igaro dira emendik. Madrid'en jendea erabilitzeko dira.

— Auferko igandean egin zan Lasarte'n Ayuntamentuak antolaturiko euskal eferomeri aundiya. Berebiziko jendeak bildu ziran, amaf mila bai, batzuek ziofenez, eta oso ikusgaria egin zan.

Ogei bolari agertu ziran eta lenengo saria Joakin Rezola'k irabazi zun (75 peseta); bigarrena Ipolito Olaizola'k; irugarrena Juan Telera'k.

Amasei tokalarietatik, lenbiziko saria Jose Ramon Anza'k; bigarrena Feliziano Anza'k; irugarrena Isidro Urkia'k eta laugarrena Ezekiel Aranburu'k.

Txiñita eta Prantsesak berso edefak bota zituzten. Orfeoiak Usandizaga'ren « Aguf Maria » abestu zun, eta jende guzia pozik, beriz egiteko irika tzen atera zan zelai artatik etxera bidean.

Eferomeri onetzaz jaun batek bidali digu bere iritzia onela idatziaz:

1.º. Euskal eferomeriya egiteko asmoak oso onak izan dira.

2.º. Euskalerian eferomeriya elizjakiak izan dira befi, eta elizjaki izalpean bestelako jolas batzuk antolatzen ziran. Eferomeriako gauzari aundiak eta bearenekoak izaten ziran (eta dira) Jaunartzea, Meza nagusia, sermoia, felikiyari mun egi tea, promesak bete eta ofelakoak; gero bidez egi ten beste jaiak. Lasarten atzekoz auferu egin da; elizkizun on afistorik ere ez, guzia zelaijaki: ori ez da euskal usai.

3.º. Basefitar jantzian ibiltzea ondo dago, baña basefitaren bizkafetik par egi tea gaizki dago, oso gaizki, ifiolaz ere utzi beaf ez litzake na. Euskaldun guziak edo geienak basefitik gatoz, basefitan degu gure jatorfia (batzuek arantzaleetatik), bai eta aberatsenak ere, diru askokin efi aundietan bizi diranak ere, eta ofegatik basefitarak eta basefitetako oitura zar eta gauzak asko maite beaf ditutugu, gure buruak euskalduntzat euki nai ba ditugu.

4.º. Euskal eferomertetan, ez du beinere orfeoiak Aguf Maria abemarietan, eferomertan daudenak txapela kendu eta guziak eferzatu bai zik; ori da euskal oitura, eta Lasarten beriz Orfeoiak abestu eta jendeak bafere ez eferzatu.

5.º. Onelako eferomertik egiteko tan edo euskal oituran ondo egin edo bestela bafere ez egin; bada be rez ona dan gauza bat, egi terakoan, ondo egin bearean gaizki egi ten ba da, ona izan bearean, paragarfia izan oi da.

— Auferko igandean eman zun lenengo Meza Juan Perez Ormazabal apaz jaun berriak.

— Auferko igandean Ategorietako « Etzetxeone » basefia suak artu eta kixkalirik gelditu zan. Abereak estu-

estu atera zituzten baña beste gauza guziak ere ziran.

Gregorio San Sebastian bizi zan maister, eta jabea Casa Torre'ko marka da.

edo gomazko zoru ta lafuzko plantiflakin. Eskatu Ramon Rezo'lari ANORGA (Donostia)

Eibar. — Gobernuak emengo lantegi nagusiei soldadu fusilentzako puska batzuek egiteko lana eman die, eta nagusi batzuek Oviedo'ko gobernua ren lantegietara joan dira, nolako puska diran ikusi eta Eibar'en zeintzuk egin ditzeken ikusteko.

Emengoekin batean daude Elgoibar, Soraluze, Ermua, Gernika eta beste efi batzuek. Badago zerbaiten beara, bada aspaldian ez da geiegiko lanik.

— Guardi zibilak emendik auferu Star izeneko pistolak erabiliko dituzte, emen Eibar'en baka rik egi ten diranak.

— Ilaren 15'an irikitze koa zan Afate'ko Andre Maria izendun ikastetxe edo Kolejio edera Isasi Jauregian, eta Iriki Jaija Azaroren lenengoan izango da.

Elgoibar. — Kamifero'ko pelota leku estaltzen laister atsekoak dira.

— Ezkontzeko grifa aundia dago emen. Ilaren zortizko meza nagusian 8 ezkontza dei egin ziran. 15'an egin zan Franzisko Mugerza ta Bitoria Eskribano gazteen lenengo deia.

— Manuel Afeta jk. tela denda befi ipini du San Franzisko kalean.

— Batzokiko lendakari (presidente) izendatua izan da Anjel Osoro j.

— San Franzisko Elizako aulki zar eta ofelako beste gauzak pixkanpixkan ba-daramazkite emendik kanpo efi tera.

— Merkatua: oloak 12-17 p. olaskoak 10-14 p: afautzak 4 p: intxaufa 1,50 p. lakaria (imilauna); gaztaña peseta bat lakaria.

Eferteri. — Afilaga jaun Kontzejal zanaren alde Rekiem'go Meza aundi bat eman zan Parokiyan, Batzokiaren aginduz auferko igandean. Jende asko izan zan.

— Alkate jaunaren emaztea gaxorik dago.

— Dax'en bafuak artzen izan dira Enrike Elizetxea ta Gabriel Etxebeste jaunak.

Irun. — Soledad Kanpos a. Bilbao'n izan zan euskal eskoletarako esamifetan eta Zamudio'ko eskola irabazi du. Laister joango da.

Mendaro. — Kilimon'go urak efi ra ekañ nayeen dabiliz.

— Eliza oso apain eta edefki utzi dute. Urranga eta Mujika margolariak apainki margotu dute, San Antonioren aldare' befi bat egin diote, erlejuari minuterua ipini diote. Eskefak eferore jaunari.

— Besoa ausi du Alejandro Andonegi gazteak.

— Garia ebakitzen gogof aritu dira basefitarak, baña baita ere ebaki ondoren aparti eta eferomeri edefak egi ten ere.

— Mota mendian zilar minak asiko ote diran susmuña dabil.

Orio. — Tolaretan gau ta egun lanean gogoz ari dira: aurten sagardoa izango degu noski. Sagarak berantz egin du, esan bezela; erostunak zazpi guro eskeintzen dute zortzi sakuko kargagaririk.

— Merkatua: oloak 16 18 p: olaskoak 10-12 p: afautzak 4,25 p: baba funa 0,85 p. konejua 4-5 p.

Oyartzun. — Emengo gazte pila bat bildurik Batzoki bat irikitzera dijoaz. Datofen igandean (22'an) iriki ko da, eta ofetarako bilduko dira inguru eta ko abertzale asko, jai aundiak egi finik.

Pasai. — Afanlarientzat iriki zan arpide edo suskizioan bildu dira:

San Juan'en . . .	1.658 Peseta.
San Pedro'n . . .	3.368 —
Antxon . . .	1.080 —
Efiyak . . .	1.750 —
Motriku'n . . .	26 —
Guzira . . .	7.882 Peseta.

— Portuko Soziedade ondoan andamio batean iru gizon lanean ari ziran eta alako batean andamio ta guzi bost metro goitik luferu erori eta irurak elbafitu ziran, bat oso gaizki. Pedro Hipolito linternerua, bi zanko puskatuak, beste, Pedro Oyarzabal zanko bat puskatua, eta irugarrena Inazio Lafamendi guza guxirekin. Lenbizikoa Donostiko Eritegira eraman zuten eta beste biak beren etxetara.

Tolosa. — Semetxo bana izan dute Ramon Etxeberria ta Joakin Azkolain jaunak.

— Jose Gabarain estazioan deskargan ari zala, zama bat erori eta eskua azpian arturik, txirtxilatua utzi zion. Donostiko Klinikara eraman zuten.

— Merkatua: oloak 18 p. para; olasko bat 5 p: konejua 4,50 p: afautzak 4,25 p: gazta zaña 5 p. kilo; befi a 4 p: baba funa 85-95 zentimo kilo: gaztaña iru efi al lakaria; intxaufa 1,49 p.

Urnieta. — Ilaren 8'an oraindik baziran efi ko jaien atzafrenak. Pelota partidu eder bat jokatu zan Martzial Arbiza jk. bere trebetasuna guzien gañetik erakutsirik. 9'an bazkari aundi bat egin zan, gero Nikolas Mujika bergarañak, Antonio Almorza kontzejalak eta beste batzuek naiko par egin erazo ziguten bere ateraldi zelebriekin.

— Emen sagar asko dago eta entzun dedenez beste ifiun baño tolarre gei ago.

— Gazteizko Seminarioko Teoloji Erakusle izendatua izan da emengo seme argi Maximo Yufamendi jaun apaiz berri azka a. Kandido Afegi Jauna beriz Andoin'go Seminario txikian Latin Erakusle.

Zumaya. — Ilaren 8'an berealdiko afera ona egin zitzaion efi onetan Jabier'tar San Franzisko'ren gorpuzkin edo ezur miraritsuari.

Donostitik Loyolara zijoan eta onera irixi ziranean automobilak gelditu, gorpuzkiña atera eta enparantzan (plazan) antolaturiko aldare edef bafere eraman zan: kantu edefak abestu tu, bendizioa eman eta mun egiteko betarik gabe atera zan beriz Loyolara. Efi guzia an izan zan, eliz-gizonak, efi ko agintariak, musika, txikiak, aundiak, zafak eta gazteak, gizonak eta emakumeak.

— Egun berean, ilaren 8'an integristak Batzafra aundi bat egin zuten, Donosti, Tolosa Azkoiti eta beste efi batzuetako gazteak bildurik. Perez Afegi diputadu jaunak itz egi zu, txalo asko entzunik.

BIZKAYA

Bermeo. — Afantzalek bale aundi bat ikusi dute, Matxitako'tik 8 mila (14 1/2 kilometro) kanpo, baña pakean utzi zioten.

— Ilaren 22'an joko da lenengo aldiz Elizako organo beria: jotzalerik onenak etortzekoak dira.

Bilbao. — Eskola aundia (Instituitoa) bota eta beste befi bat egi tea erabaki dute, baña beste tokiren batean. Batzuek baliez eta besteak ezetz zalapartarik ugari erabili dute erabaki artean.

— Ogi saltzale bateri aurpegi estalitako lapuñak irten eta bostean peseta kendu dizkiote, Enekuri gañean.

Gernika. — Emen merkatu ta eri edefa egi ten da astelentan: ona azkenekoan prezioak: Txekoña, efi aldea 67 efi al; beya 58 efi al; afautzak 4 peseta; sargaña efi allean amabi; madaria (udarea) bi efi al, amabi; gaztaña 3 peseta sazkiya:

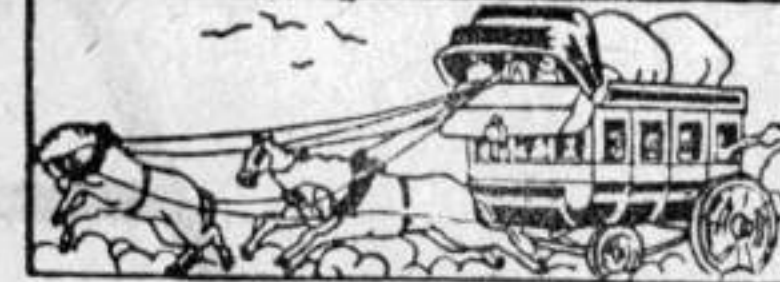
Markina. — Pedro Urriaga apaiz jaun eta musikalaria azkara, orain arte Zarauz'ko organista izan dana, ila onen 22'an aterako da Habana'ko Cienfuegos'era. Ango Obispo jaunak deitu dio, Katedraleko organista izan dedin. Zorionak, eta gure txoko maite onetara etofi beriz ere.

NAPAROA

Gobernadorea efi nagusiak ikustatzen ibili da.

Altsasu. — Eustakio Ziordia preso artu dute, Lekunbifiko Baraibar mendian 4.760 peseta ostu ditulako.

Elizondo. — Fermin Olaete eletri zidade Soziedadeko langilea, aga edo poste baten mutuean lanean ari zala, aga usteldu samara zegaloko puska ta bera erori zan, eta andik laister il zan, G. B.

Beste erie-tako berriak.

«Sizilia» Aprika'n.

Ara, onera...

Igaro dan astean ez gera gelditu; auferu, mendiko leku ayetatik Fondak'era juan gñan; an, bataloi oso osoa (ametraladora'k ezik) bildu ondoren, Tetuan urira jexteko; 8'an egin genuen. Eta ara emen non gauden, gudaletxe zabal, garbi, egoki batean, laister Zeuta'ra faraitzeko, an ontzi ratu ta etxera abitu gaitzen.

Entzun genuen 15'an ontziratzen gñala, baita ere 25'an... ez dakigu noiz izango dau; baña, dana-dala, il onetan, eta airatu detan egun urutien ariatik auferu, ez da izango. Baña zinoitzuk juango dira? Ara emen alkari keskaz galdezka' dabilizkun itza. Atzoko egunean beldura pranko ba zan gure artean, eta ona ziyoa. Bigarren bataloian mila ta beñun gudari osatu arte, lenegotik bidali beaf ziralazioten, gazteenetik asi ta; ofetara, oraindik amabost egun baño ez dala, etofi ziran 21'eko guziak emen geldituko ziran; baña oraindik askoz gei ago bearko ziralakoan 20'ko gazteeneri elduko zitzaigula, ezpairik ez genuen jarzen.

Jakiña da nola jarzungo genuen, asere: « Ez da ondo egiña; zetoitzeko gaztean, eta juateko zafrenak? » Zef' kalpa degu guk Lotazila'n edo Azarora'n jayo gñan? » Era asere, itzal, beldurik, ezin gñan egon. Baña afatsalde etofi zan, eta befi lasaigari bat ere bai. Azkenik bataloia dagon bezela juango dala. Orduan gure ko pet ilunak argitu ziran, eta arpegiatan iri bat oaf zitekean, orduan gure bafrena lasaitu zan. Baña oraindik gelditzen diran egunak, naiz gutxi izan, luzeak juango zaizkigu, eta bitarite ofetan gauza asko gerta litezke. Une bateik bestera, aizea lez aldatzen dira aginduak, eta ontzian gure buruak ikusi arte, ez gaude oso-oso pozik. Juangoikoak lagun bezaigu!

Tetuan'en.

Eskefak agintariari, estu arizen gaituztelako, eta ofekin paranda-zaleeri astirik ematen ez dietelako. Egunean, askotan deitzen dituzte izenak, eta ofdu oietan guziak an, lagundian, egon beaf; goizean, jeiki ofduko; goiz-erdi an; afatsalde-erdi an, eta gabeko zortietan. Ofela, laurak edo bostetatik, zazpi t'erdia arte baka rik ibili gindezke Tetuan'go kaltetan, eta batzuek beren gogoak asetzeko, ez dute nai ainbat aldi ori; jakiña da, ofenbesteko azkatasunerekin asetzen ez danak, kalte gei agotarako izango lukela, eta Malaga'n getatu zana getatutako litzakela.

Oroigariak.

Askok leku abetatik oroigaritaz zerbait eraman nai dute, ala norberentzat nola sendikentzat, edo beren maitearentzat; eta batzuek eta besteak erosi dituzten gauza polit asko ikusi ditugu. Baita beste askok, beriz, efi kiña aritu dute, oso merke eta ona; ofetan aukera aundia emen dago. Sedazko gauzak ere, aritu litezke oso modu onen.

Juatekoak diran iru bataloik emen gaude: « Murcia », « Saboya » eta « Sicilia » dira.

SIZILIA'ko GUDARI BAT

Tetuan'en 1922'ko Urri'aren 11'an.

Turkitafak-eta.

Konstantinopla'ik diotenez, zaldizkako turkitafak Maritza ibaiatik atzera dijoaz.

Txanak efi oso ustu dute turkitafak.

Grezitarak Trazia-aldea galdu dutelako ingelesekin asafe daude.

Galtze ori izan dutela ta jendea amofatuta dabil.

Oi soñtu beaf duan nastea baretzko Gobernu gaiza ote dan.

Turkitafak Kilia izeneko grezitaf efi apuritu dute, gizon asko erail, besteak eraman ta beren emazteen jabe egin.

Irlandarrik.

Gobernuaren kaltez dabilzanak beronen aldera etortzeko eman zitzairen epea bukatu da.

Beren iskuluak utzita asko etofi dira Gobernu-aldera.

Beste batzuek oraindik gogof dabiliz. Kork'en] poliziako bat zauritu dute.

Soldadu-automobil baten gañera ere lergai bat bota dute, zauritu askotxo izan dira.

Datofen urterako Gipuzkoa'n bearko diran soldadu-berriak.

Abalziketa	6	Gainza	1
Aduna	0	Gatzaga	0
Aizafnazabal	1	Gaztelu	2
Albiztur	4	Goyaz	0
Algorria	5	Getaria	4
Alkiza	1	Ibaña	6
Alza	18	Ikaztegieta	1
Altza	0	Ilxaso	4
Alzo	0	Idiazabal	7
Amezketu	13	Irun	55
Andoain	21	Iruia	2
Anoeta	1	Isasondo	5
Anzuola	6	Lafual	1
Arama	2	Lazkano	4
Aretxabaleta	12	Leaburu	2
Afasate (Mondr.)	22	Legazpia	6
Asteasu	6	Legofeta	4
Astigafaga	16	Lezo	4
Astigafeta	1	Lizafiza	4
Ateun	20	Motriko	8
Aya	7	Mutiloa	2
Azkola	32	Olaberia	1
Azpeltia	46	Ondarabia	14
Ealiarain	2	Oñate	30
Beasain	12	Ordizia (Bi.)	15
Beizama	5	Oreja	1
Belaunza	0	Orendain	2
Berastegi	3	Orio	3
Bergara	25	Ormaiztegi	2
Berobi	0	Oyartzun	26
Bidanía	1	Pasaya	16
Bilabona	15	Segura	8
Deba	15	Soraluze (Pla.)	11
Donostia 1.º	123	Tolosa	51
— 2.º	88	Lizaskua	8
Eibar	45	Urnieta	14
Elduayen	1	Usurbil	9
Elgoibar	25	Zaldibia	7
Elgeta	10	Zarauz . .	